

Sławomir Majewski, Iwona Rudnicka

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ W POLSCE W 2008 ROKU

SEXUALLY TRANSMITTED DISEASES IN POLAND IN 2008

Klinika Dermatologii i Wenerologii
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

STRESZCZENIE

W 2008 roku nie doszło – w wymiarze statystycznym – do pogorszenia sytuacji epidemiologicznej. Utrwalił się odnotowany w 2006 r. znaczący wzrost zachorowań na kiłę (o ponad 100 przypadków) w porównaniu z latami 2003-4. Drastycznie spadła liczba wykonywanych badań serologicznych w kierunku kiły, co wpływa na zmniejszone wykrywanie bezobjawowych przypadków choroby. Wydaje się, że zachorowania na rzeżączkę i nierzęączkowe zapalenia cewki moczowej są zgłaszane w znikomym stopniu.

Słowa kluczowe: choroby przenoszone drogą płciową, Polska, rok 2008

Dane Kliniki Dermatologii i Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o zgłoszonych w Polsce w 2008 roku zachorowaniach na kiłę, rzeżączkę, nierzęączkowe zakażenia cewki moczowej i narządu rodno (NGU), opryszczkę narządów płciowych i kłykciny kończyste sporządzono na podstawie meldunków Mz-14 z 16 województw.

KIŁA. W 2008 r. w Polsce zgłoszono 906 zachorowań na wszystkie postacie kiły, o 9 przypadków mniej niż w 2007 r. Współczynnik zapadalności na kiłę w 2008 r. – 2,38 na 100 000 ludności; w 2007 r. - 2,39 (tab.I).

Rozpoznano 699 przypadków kiły nabytej wczesnej, o 5 więcej niż w 2007 r. Współczynnik zapadalności w 2008 r. wyniósł 1,83 na 100 000 ludności, podczas gdy w 2007 r. – 1,82.

W 2008 r. zgłoszono 434 przypadki kiły objawowej wczesnej; o 12 mniej niż w roku poprzednim. Wskaźnik zapadalności wyniósł 1,14 na 100 000 ludności, w 2007 r. 1,17 (tab.I). Zgłoszono 265 przypadków kiły utajonej wczesnej (w 2007 r.- 248). Zapadalność wyniosła 0,69, a w 2007 r. wynosiła - 0,65.

Kiłę późną stwierdzono u 207 osób - zapadalność 0,54, podczas gdy w 2007r. wynosiła 0,56 (tab.II).

Nie zgłoszono ani jednego zachorowania na kiłę wrodzoną, w roku poprzednim zanotowano 6 przypad-

ABSTRACT

In 2008 as far as statistics are concerned this situation did not change to the worse. Number of cases of syphilis has significantly risen (by over 100) compared to 2003-4 and this tendency seems to be fixed. Number of serological screening tests for syphilis has dramatically dropped resulting in decreasing of the likelihood of discovering the symptomless cases of syphilis. It seems, that reports of gonorrhoea and nongonococcal urethritis are incomplete.

Key words: sexually transmitted infections, Poland, 2008

ków. Kiłę w czasie ciąży lub porodu stwierdzono u 38 kobiet, w 2007 r. u 64.

Wskaźnik natychmiastowego (epidemiologicznego) leczenia kiły tzw. kontaktów wyniósł 0,21 i był wyższy niż w 2007 r. - 0,17.

RZEŻĄCZKA. W 2008 r. zgłoszono 303 przypadki rzeżączki, t.j. o 185 mniej w porównaniu z 2007 r. Wskaźnik zapadalności wyniósł 0,79 na 100 000 ludności, a wskaźnik natychmiastowego leczenia kontaktów rzeżączki 0,04 i był niższy niż w latach poprzednich (tab.III).

NIERZEŻĄCZKOWE ZAKAŻENIA CEWKI MOCZOWEJ I NARZĄDU RODNEGO (NGU) rozpoznano u 1127 osób. Było to o 149 przypadków mniej niż w 2007 r. Wskaźnik zapadalności wyniósł 2,96 na 100 000 ludności, w 2006r. – 3,35 (tab.II).

KŁYKCINY. W 2008 r. zgłoszono 851 przypadków kłykciny kończystych, o 11 mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. Wskaźnik zapadalności wyniósł 2,23 na 100 000 ludności, w 2007 r. - 2,26 (tab.III).

OPRYSZCZKA. Opryszczkę narządów płciowych stwierdzono u 198 osób, o 5 mniej niż w 2007 r. Wskaźnik zapadalności wyniósł 0,52 na 100 000 ludności, w 2007 r.- 0,51 (tab.III).

Sytuacja epidemiologiczna w poszczególnych województwach różniła się znacznie.

Tabela I. Liczba zachorowań i zapadalność na 100 000 ludności (według województw) na wszystkie postacie kiły w 2008 roku
 Table I. Number of cases and incidence per 100 000 population (by voivodeships) on early syphilis, early symptomatic syphilis in Poland in 2008

WOJEWÓDZTWA	KIŁA WSZYSTKIE POSTACIE /A50-A53/			KIŁA WRODZONA / A50-A50.9/				OGÓLEM KIŁA WCZESNA / A51.0-A51.9/				KIŁA OBJAWOWA WCZESNA /A51.0-A51.4/					
	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	Do 1 r.ż. Ogółem				2007	2008	wsk. 2008/2007	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. 2008/2007	wsk. na 100 000 ludności	kiła II okr. nawrot.	% kiły nawrot.
				2007	2008	2007	2008										
POLSKA	915	906	2,38	5	0	6	0	694	699	1,0	1,83	446	434	0,97	1,14	163	37,6
1. DOLNOŚLĄSKIE	63	86	2,98	-	-	-	-	37	64	1,7	2,22	17	35	2,1	1,22	6	17,1
2. KUJAWSKO-POMORSKIE	19	46	2,22	-	-	-	-	16	38	2,4	1,84	13	27	2,1	1,31	4	14,8
3. LUBELSKIE	22	1	0,05	3	-	3	-	10	1	0,1	0,05	6	-	-	-	-	-
4. LUBUSKIE	36	44	4,36	-	-	-	-	10	21	2,1	2,08	10	18	1,8	1,78	1	5,6
5. ŁÓDZKIE	42	47	1,84	-	-	-	-	34	40	1,2	1,57	23	31	1,3	1,21	-	-
6. MAŁOPOLSKIE	68	96	2,93	-	-	-	-	54	71	1,3	2,17	30	40	1,3	1,22	7	17,5
7. MAZOWIECKIE	354	319	6,61	1	-	1	-	305	263	0,9	5,07	211	166	0,8	3,19	102	61,4
8. OPOLSKIE	15	3	0,29	-	-	-	-	1	1	1,0	0,09	1	1	1	0,09	1	100,0
9. PODKARPACKIE	5	2	0,09	-	-	-	-	1	2	2,0	0,09	-	2	-	0,09	-	-
10. PODLASKIE	12	16	1,34	1	-	1	-	5	12	2,4	1,01	2	10	5	0,84	2	20,0
11. POMORSKIE	31	22	0,99	-	-	-	-	21	10	0,5	0,45	16	5	0,3	0,23	4	80,0
12. ŚLĄSKIE	103	96	2,06	-	-	-	-	85	71	0,8	1,53	40	40	1	0,86	13	32,5
13. ŚWIĘTOKRZYSKIE	10	12	0,94	-	-	-	-	7	10	1,4	0,78	3	6	2	0,47	2	33,3
14. WARMIŃSKO-MAZURSKIE	14	14	0,98	-	-	-	-	13	12	0,9	0,84	7	6	0,9	0,42	4	66,7
15. WIELKOPOLSKIE	82	80	2,36	-	-	-	-	66	66	1,0	1,95	44	35	0,8	1,03	16	45,7
16. ZACHODNIO-POMORSKIE	39	22	1,30	-	-	1	-	29	17	0,6	1,00	23	12	0,5	0,71	1	8,3

Najwyższa zapadalność na kiłę - tak jak w latach ubiegłych - była w województwie: mazowieckim - 6,61 (ponad 2,5x wyższa od średniej zapadalności w kraju). Powyżej średniej w kraju była też zapadalność w województwach lubuskim i dolnośląskim. Najniższe współczynniki zapadalności na kiłę odnotowano w województwach: lubelskim - 0,05 i podkarpackim - 0,09. Najwyższy współczynnik zapadalności na kiłę wczesną ogółem - podobnie jak w roku ubiegłym - stwierdzono w województwie: mazowieckim - 5,07 (w 2007 - 5,88). Wyższa niż w kraju była także zapadalność w województwie dolnośląskim - 2,22; lubuskim - 2,08; wielkopolskim - 1,95 i kujawsko-pomorskim - 1,84. W mazowieckim była też najwyższa zapadalność na kiłę wczesną objawową - 3,19 (prawie 3x wyższa od średniej w kraju). Najkorzystniejsza sytuacja epidemiologiczna pod względem kiły wczesnej ogółem i wczesnej objawowej była w województwach: lubelskim - 0; podkarpackim - 0,09; opolskim - 0,09. Spadek zachorowań na kiłę wczesną wystąpił w 6 województwach: lubelskim, mazowieckim, pomorskim, śląskim, warmińsko-mazurskim, zachodnio-pomorskim. W województwie opolskim i wielkopolskim sytuacja nie zmieniła się. W pozostałych 8 województwach obserwowano wzrost zachorowań, który był najwyraźniejszy w woj.

kujawsko-pomorskim i podlaskim (ok. 1,4x). Liczba zachorowań na kiłę wczesną utajoną w porównaniu z 2007 rokiem zmniejszyła się w 5 województwach: lubelskim, łódzkim, podlaskim, śląskim; nie uległa zmianie w pomorskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim a w pozostałych wzrosła - najbardziej, bo 3,7x w kujawsko-pomorskim.

Wskaźniki zapadalności na kiłę późną były najwyższe w województwach: lubuskim - 2,28 (4x wyższy niż w kraju), mazowieckim - 1,08 (2x wyższy), dolnośląskim i małopolskim - 0,76. W lubelskim i podkarpackim nie zgłoszono ani jednego zachorowania. Wzrost zachorowań na kiłę późną stwierdzono w woj. kujawsko-pomorskim, małopolskim, mazowieckim, pomorskim, śląskim, warmińsko-mazurskim, wielkopolskim.

Zapadalność na rzeżączkę była najwyższa w województwach: lubuskim - 2,38; mazowieckim - 1,95. Do największego pogorszenia sytuacji doszło w woj. podlaskim. W opolskim nie zgłoszono ani jednego przypadku, a w podkarpackim po raz pierwszy od 3 lat zarejestrowano 2 zachorowania.

Najwyższe współczynniki zapadalności na NGU, podobnie jak w latach ubiegłych, odnotowano w województwach: dolnośląskim - 16,09 (5 razy wyższy od średniej w kraju). Zapadalność wyższa od średniej

Tabela II. Kiła utajona wczesna, kiła późna i NGU w Polsce w 2008 r. Zachorowania, liczba liczonych kontaktów i wskaźnik na 100 000 ludności według województw

Table II. Early latent syphilis tarda syphilis and NGU in Poland in 2008. Number of cases, „contact” treatment and incidence per 100 000 population (by voivodeships)

WOJEWÓDZTWA	KIŁA UTAJONA WCZESNA /A51.5-A51.9/						2008 leczenie profilaktyczne	2008 leczenie profilaktycz- ne/kiła wczesna objawowa	2007 leczenie profilaktycz- ne/kiła wczesna objawowa	KIŁA PÓŻNA /A52.0-A53/				NGU /A56-A56,8/		
	2007	2008	wsk. 2008/2007	wsk. na 100000 ludność	kiła wczesna utajona/ objawowa	2007				2008	wskaźnik 2008/2007	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	
POLSKA	248	265	1,1	0,69	0,6	89	0,21	0,17	215	207	0,96	0,54	1276	1127	2,96	
1. DOLNOŚLĄSKIE	20	29	1,4	1,0	0,8	29	0,83	-	26	22	0,8	0,76	651	463	16,09	
2. KUJAWSKO-POMORSKIE	3	11	3,7	0,53	0,4	7	0,26	0,08	3	8	2,7	0,39	17	54	2,61	
3. LUBELSKIE	4	1	0,3	0,05	-	-	-	0,17	9	-	-	-	56	1	0,05	
4. LUBUSKIE	-	3	-	0,30	0,2	3	0,17	0,20	26	23	0,9	2,28	50	32	3,17	
5. ŁÓDZKIE	11	9	0,8	0,35	0,3	2	0,06	0,26	8	7	0,9	0,27	37	91	3,56	
6. MAŁOPOLSKIE	24	31	1,3	0,95	0,8	3	0,07	0,03	14	25	1,8	0,76	56	140	4,27	
7. MAZOWIECKIE	94	97	1,1	1,87	0,6	29	0,17	0,19	48	56	1,2	1,08	149	118	2,27	
8. OPOLSKIE	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2	0,1	0,19	4	5	0,48	
9. PODKARPACKIE	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	55	55	2,62	
10. PODLASKIE	3	2	0,7	0,17	0,3	-	-	0,50	6	4	0,7	0,34	30	29	2,43	
11. POMORSKIE	5	5	1,0	0,23	1,0	3	0,60	0,31	10	12	1,2	0,54	13	3	0,14	
12. ŚLĄSKIE	45	31	0,7	0,67	0,8	6	0,15	0,25	18	25	1,4	0,54	97	41	0,88	
13. ŚWIĘTOKRZYSKIE	4	4	1,0	0,31	0,7	5	0,83	0,67	3	2	0,7	0,16	17	14	1,09	
14. WARMIŃSKO-MAZURSKIE	6	6	1,0	0,42	1,0	-	-	-	1	2	2	0,14	12	15	1,05	
15. WIELKOPOLSKIE	22	31	1,4	0,92	0,9	2	0,06	0,11	16	14	1,1	0,41	9	6	0,18	
16. ZACHODNIO-POMORSKIE	6	5	0,8	0,29	0,4	-	-	0,04	9	5	0,6	0,29	23	60	3,55	

w kraju była także w małopolskim – 4,27; łódzkim – 3,56; zachodnio-pomorskim – 3,55 i lubuskim – 4,96. W pozostałych województwach liczba zachorowań na 100 000 ludności była niższa od średniej krajowej. Największy wzrost zachorowań w porównaniu z 2007 rokiem był w woj. kujawsko-pomorskim.

W przypadku kłykcin kończystych wskaźnik zapałalności wyższy od średniej w kraju był województwie mazowieckim – 8,59; kujawsko-pomorskim – 4,31; podlaskim – 4,19; lubuskim – 3,77; warmińsko-mazurskim – 3,58; małopolskim – 2,56. W woj. lubelskim i pomorskim nie zgłoszono żadnego przypadku. Największy wzrost zachorowań odnotowano w woj. warmińsko-mazurskim i podlaskim.

Zapadalność na opryszczkę narządów płciowych najwyższa była w województwach: mazowieckim – 2,0 i lubuskim – 1,78. W województwach dolnośląskim, lubelskim, podlaskim, pomorskim, wielkopolskim nie zgłoszono ani jednego przypadku opryszczki.

W 2007 roku - podobnie jak w latach ubiegłych - najbardziej niekorzystna sytuacja epidemiologiczna pod względem wszystkich rejestrowanych chorób przenoszonych drogą płciową była w województwie mazowieckim.

KOMENTARZ

W 2008 roku nie doszło – w wymiarze statystycznym - do istotnych zmian w sytuacji epidemiologicznej. Niewielki wzrost zachorowań dotyczył jedynie kiły utajonej wczesnej i rzeżączki. Nadal spada liczba wykonywanych badań serologicznych w kierunku kiły. Nie poprawiają się wskaźniki leczenia natychmiastowego (profilaktycznego) tzw. kontaktów w przypadku kiły i rzeżączki.

W pionie skórno-wenerologicznym w 2008 roku zbadano 468 504 próbki krwi, co stanowi zaledwie 6,4% badań sprzed 10 lat. Ma to bezpośredni wpływ na rozpoznawanie kiły utajonej wczesnej i późnej, którą diagnozuje się na podstawie badań krwi. Niedostateczne rozpoznawanie kiły utajonej związane jest także z ograniczeniem wykonywania badań przesiewowych w kierunku kiły do krwiodawców i ciężarnych.

Nie wszyscy lekarze, szczególnie prowadzący prywatne praktyki i innych specjalności niż dermatologia, dopełniają ustawowego obowiązku zgłaszania zachorowań. Stąd też dane o zachorowaniach są niepełne. Przyczynia się też do tego brak środków na utrzymanie sprawnie funkcjonującego nadzoru epidemiologicznego.

Tabela III. Rzeżączka, kłykciny kończyste i opryszczka narządów płciowych w Polsce w 2008 roku. Liczba zachorowań, zapadalność i wskaźniki leczenia profilaktycznego na 100 000 ludności według województw

Table III. Gonorrhoea, candidiomata acuminata and genital herpes in Poland in 2008. Number of cases, incidence per 100 000 population by voivodeships. Gonorrhoea and syphilis treatment

WOJEWÓDZTWA	RZEŻĄCZKA /A-54/				2008 leczenie profilaktyczne	2008 leczenie profilaktyczne/rzeżączka	2007 leczenie profilaktyczne/rzeżączka	HOSPITALIZACJA		Kłykciny kończyste			Opryszczka narządów płciowych		
	2007	2008	wsk. 2008/2007	wsk. na 100 000 ludności				KIŁA	RZEŻĄCZKA	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności
POLSKA	488	303	0,62	0,79	12	0,04	0,06	223	5	862	851	2,23	193	198	0,52
1. DOLNOŚLĄSKIE	151	12	0,1	0,42	-	-	-	4	-	12	14	0,48	-	-	-
2. KUJAWSKO-POMORSKIE	24	25	1,1	1,21	-	-	-	13	-	100	89	4,31	10	15	0,73
3. LUBELSKIE	7	7	1,0	0,32	-	-	-	4	-	2	-	-	-	-	-
4. LUBUSKIE	29	24	0,8	2,38	1	0,04	0,10	6	-	47	38	3,77	18	18	1,78
5. ŁÓDZKIE	32	28	0,9	1,09	-	-	0,06	13	1	17	12	0,47	14	9	0,35
6. MAŁOPOLSKIE	11	11	1,0	0,34	-	-	-	36	-	79	84	2,56	30	14	0,43
7. MAZOWIECKIE	125	101	0,8	1,95	9	0,09	0,06	47	1	427	446	8,59	99	104	2,00
8. OPOLSKIE	2	-	-	-	-	-	-	1	-	17	10	0,09	7	1	0,09
9. PODKARPACKIE	-	2	-	-	-	-	-	1	-	25	16	0,76	7	5	0,24
10. PODLASKIE	6	9	1,5	0,75	-	-	-	8	-	27	50	4,19	-	-	-
11. POMORSKIE	37	27	0,7	1,22	-	-	-	2	-	37	-	-	3	-	-
12. ŚLĄSKIE	24	29	1,2	0,62	2	0,07	0,46	15	1	25	9	0,19	4	6	0,13
13. ŚWIĘTOKRZYSKIE	3	1	0,3	0,08	-	-	0,67	10	-	3	3	0,24	-	2	0,16
14. WARMIŃSKO-MAZURSKIE	7	3	0,4	0,21	-	-	0,29	2	1	21	51	3,58	1	6	0,42
15. WIELKOPOLSKIE	17	19	1,1	0,56	-	-	0,06	61	1	17	20	0,59	-	-	-
16. ZACHODNIO-POMORSKIE	13	5	0,4	0,29	-	-	-	-	-	6	9	0,53	-	18	1,06

Tabela 4 Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową w Polsce 2008 r.

Table 4 Sexually transmitted diseases in Poland in 2008

WOJEWÓDZTWA	KIŁA WSZYSTKIE POSTACIE /A50-A53/			RZEŻĄCZKA /A54/			NGU /A56-A56.8/			KŁYKCINY KOŃCZYSTE /A63.0/			OPRYSZCZKA NARZĄDÓW PŁCIOWYCH /A60-A60.9/		
	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności	2007	2008	wsk. na 100 000 ludności
POLSKA	915	906	2,38	2,38	303	0,79	1276	1127	2,96	862	851	2,23	193	198	0,52
1. DOLNOŚLĄSKIE	63	86	2,98	151	12	0,42	651	463	16,09	12	14	0,48	-	-	-
2. KUJAWSKO-POMORSKIE	19	46	2,22	24	25	1,21	17	54	2,61	100	89	4,31	10	15	0,73
3. LUBELSKIE	22	1	0,05	7	7	0,32	56	1	0,05	2	-	-	-	-	-
4. LUBUSKIE	36	44	4,36	29	24	2,38	50	32	3,17	47	38	3,77	18	18	1,78
5. ŁÓDZKIE	42	47	1,84	32	28	1,09	37	91	3,56	17	12	0,47	14	9	0,35
6. MAŁOPOLSKIE	68	96	2,93	11	11	0,34	56	140	4,27	79	84	2,56	30	14	0,43
7. MAZOWIECKIE	354	319	6,61	125	101	1,95	149	118	2,27	427	446	8,59	99	104	2,00
8. OPOLSKIE	15	3	0,29	2	-	-	4	5	0,48	17	10	0,09	7	1	0,09
9. PODKARPACKIE	5	2	0,09	-	2	-	55	55	2,62	25	16	0,76	7	5	0,24
10. PODLASKIE	12	16	1,34	6	9	0,75	30	29	2,43	27	50	4,19	-	-	-
11. POMORSKIE	31	22	0,99	37	27	1,22	13	3	0,14	37	-	-	3	-	-
12. ŚLĄSKIE	103	96	2,06	24	29	0,62	97	41	0,88	25	9	0,19	4	6	0,13
13. ŚWIĘTOKRZYSKIE	10	12	0,94	3	1	0,08	17	14	1,09	3	3	0,24	-	2	0,16
14. WARMIŃSKO-MAZURSKIE	14	14	0,98	7	3	0,21	12	15	1,05	21	51	3,58	1	6	0,42
15. WIELKOPOLSKIE	82	80	2,36	17	19	0,56	9	6	0,18	17	20	0,59	-	-	-
16. ZACHODNIO-POMORSKIE	39	22	1,30	13	5	0,29	23	60	3,55	6	9	0,53	-	18	1,06

go - w tym rejestrów chorych wenerycznie, które w 6 województwach funkcjonują przy Centrach Zdrowia Publicznego (dolnośląskie, lubuskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, zachodnio-pomorskie), w 1 przy WSSE (mazowieckie), w 8 (kujawsko-pomorskie, lubelskie, łódzkie, małopolskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, zachodnio-pomorskie) w powiązaniu z lecznictwem skórno-wenerologicznym. W województwie pomorskim, gdzie ze względów finansowych niemożliwe było dalsze prowadzenie rejestru przez Wojewódzką Przychodnię Skórno-Wenerologiczną, nie został on przejęty przez WSSE, dlatego też dane z tego województwa pochodzą jedynie z WPS-W.

Dowodem na fragmentaryczność danych z kraju jest fakt, że prawie **1/3** wszystkich przypadków kiły i ponad **1/5 przypadków** rzeżączki diagnozowana jest i leczona w jednej tylko poradni Kliniki Dermatologii i Wenerologii WUM.

Wskaźniki leczenia profilaktycznego kiły i rzeżączki od lat są bardzo niskie. Pacjenci nie ujawniają partnerów swoich partnerów seksualnych i często nie informują ich o konieczności zgłoszenia się do lekarza.

Niekorzystny wpływ na sytuację epidemiologiczną ma brak środków na prowadzenie badań profilaktycznych i działań edukacyjnych, niski poziom świadomości zdrowotnej w polskim społeczeństwie, łatwy dostęp do usług seksualnych oraz zła sytuacja epidemiologiczna w krajach byłego Związku Radzieckiego, gdzie wskaźniki zapadalności przewyższają wielokrotnie wskaźniki notowane w Polsce.

Optymistyczną zmianą jest zapis w nowej Ustawie o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z 5 grudnia 2008 (Dz.U. Nr 234, poz.1570) obowiązującej od 1 stycznia 2009 roku. Po 8 latach obowiązywania niekorzystnych rozwiązań prawnych przywraca ona bezpłatne diagnozowanie, leczenie wraz z podawaniem leków, kontrolę po leczeniu dla wszystkich chorych na kiłę i rzeżączkę – również nieubezpieczonych.

Polityka Państwa dotycząca zwalczania chorób przenoszonych drogą płciową powinna uwzględnić ich społeczny charakter i zapewnić środki finansowe konieczne do badań profilaktycznych i działań edukacyjnych. Jest to ważne również ze względu na stały wzrost w Polsce liczby osób zakażonych HIV w wyniku kontaktów płciowych oraz fakt, że objawy „klasycznych” chorób wenerycznych wielokrotnie zwiększają zakaźność HIV.

Otrzymano: 1.03.2010 r.

Zaakceptowano do druku: 15.03.2010 r.

Adres do korespondencji:

Prof. dr hab. Sławomir Majewski
Dr n. med. Iwona Rudnicka
Klinika Dermatologii i Wenerologii
Warszawski Uniwersytet Medyczny
ul. Koszykowa 82 a